

Voorzitter, overige leden van het College en de raad, kijkers thuis,

De begroting van de gemeente Kerkrade voor 2025 ligt voor ons. Een begroting die de koers bepaalt voor de komende jaren, en daarmee direct invloed heeft op de leefbaarheid en kwaliteit van onze stad. Halverwege de huidige beleidsperiode sta ik stil bij wat wij van ons coalitieprogramma hebben gerealiseerd. Al eerder heb ik gesteld dat dit coalitieplan een afgeleide kon zijn van ons eigen verkiezingsprogramma 'Kerkrade blijft goed, wordt beter'. In de kern blijft Kerkrade goed, maar ons doel als VVD Kerkrade is dat Kerkrade nog beter wordt. Dit vraagt om een scherpe blik op de plannen en het beleid, en om weloverwogen keuzes in de financiering. Namens de VVD zal ik onze kijk op deze begroting uiteenzetten, waarbij ik voorstellen aandraag om verstandig met de gemeentelijke financiën om te gaan.

Uitvoering coalitieprogramma

In de afgelopen jaren zijn er in Kerkrade belangrijke stappen gezet. Neem bijvoorbeeld de realisatie van het Martin Buber, dat dit schooljaar werkelijkheid is geworden. En niet te vergeten de nieuwbouw van IKC De Droomhof.

We zien ook een woonoffensief. Dat is nog niet in volle omvang gerealiseerd. Maar wij zien wel dat bijvoorbeeld de oplevering van de eerste woningen in het Rolduckerveld aanstaande is. Verder zien wij aanvalsplannen tegen woon- en drugsoverlast. Dit zijn zaken die wij als VVD volledig ondersteunen. Veiligheid en kwaliteit van leven vormen de ruggengraat van een sterke gemeenschap. We blijven echter kritisch op de uitvoering: projecten moeten niet alleen ambitieus, maar ook efficiënt en effectief worden aangepakt.

Een ander punt dat wij onderschrijven, is de positionering van de HuB als een toegankelijke voorziening. De HuB speelt een essentiële rol in het sociale en culturele leven van Kerkrade. We willen erop toezien dat deze voorziening toegankelijk blijft voor iedereen, en dat hier verantwoord mee wordt omgegaan in het kader van de begroting.

Ook de aanpak van schulden en armoede in Kerkrade staat hoog op onze agenda. De impact van inflatie en stijgende kosten raakt de kwetsbaarste inwoners het hardst, en het is onze verantwoordelijkheid hen te ondersteunen. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de steun structureel en doelgericht moet zijn. We moeten niet enkel pleisters plakken, maar ook naar duurzame oplossingen kijken die onze inwoners helpen financieel zelfredzaam te worden.

Financiering plannen en OZB-verhoging

Dit brengt mij bij een van de meest omstreden punten in de begroting: de geplande verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB) met maar liefst 10%! Onze wethouder heeft het in de krant over een minimale stijging van één euro onder het landelijk gemiddelde.

Vergelijking

Laat ik eens een reële situatie nemen. Wat betekent de OZB stijging van maar liefst 10% voor een doorsnee gezin? Vader is politieagent en moeder onderwijzeres in deeltijd. Zij wonen met twee schoolgaande kinderen in een doorsnee twee-onder-een-kap woning met een OZB-waarde van 385.000 euro, zoals gelegen aan de Grasweide 10 in de wijk Kaalheide (bron: Funda). Afgezet tegenover omringende gemeenten betaalt dit gezin de hoofdprijs. Stel dit gezin woont in Landgraaf, dan betaalt dit gezin in 2025 liefst 177 euro minder. Ten opzichte van de gemeente Weert, qua inwonersaantal en voorzieningen vergelijkbaar met Kerkrade, scheelt het zelfs 337 euro! Zelfs als we de bedragen corrigeren met de gemiddelde WOZ-waarde van betreffende gemeentes, ben je in Kerkrade tot wel 12% duurder uit dan in deze andere Parkstad of Limburgse gemeenten. Dit gezin betaalt in 2024 al de hoofdprijs, maar het verschil wordt in 2025 alleen maar groter, terwijl ander kosten, zoals zorgpremie, ook alleen maar stijgen. De VVD vindt een OZB-verhoging die de inflatie overstijgt onverantwoord in tijden waarin veel gezinnen én ondernemers het al moeilijk hebben.

Het alternatief

Ons voorstel is om de OZB-verhoging te beperken tot 3,5%, de inflatiewaarde. Dan lopen wij in de pas met andere gemeenten. Buurgemeente Heerlen, na Kerkrade de gemeente met de hoogste stijging van Limburg, kiest voor een OZB-stijging van niet meer dan 5% en dekt de stijgende kosten door besparingen op de eigen organisatie.

Hoe gaan wij dan het resterende tekort dekken? Dat kan gedekt worden door een zeer bescheiden besparing van ongeveer 1% binnen de ambtelijke organisatie, waarvan wij denken dat dit mogelijk moet zijn, zonder de kwaliteit van de dienstverlening in gevaar te brengen. Hierbij baseren wij ons op de cijfers die laten zien dat het aantal ambtenaren in de afgelopen 5 jaar met liefst 30% is toegenomen. Het ambtenarenbestand in Kerkrade ligt daarmee hoger dan het landelijk gemiddelde. En met de voorgestelde besparing van 1,2% , ca. 6 fte op 493 ambtenaren die Kerkrade nu telt, ligt ons percentage nog steeds ruim boven het landelijke gemiddelde. En dat hogere aantal begrijpen wij volledig met de uitdagingen waarmee wij als gemeente geconfronteerd worden.

Kortom: in plaats van een hoge lastenverhoging, willen wij een discussie openen over alternatieve ombuigingen en efficiëntere manieren om de begroting rond te krijgen. Het lijkt ons alleszins redelijk dat tegenover de forse uitbreiding van het ambtenarenapparaat en de loonsverhoging van ambtenaren van ruim 10% in 2025 ook een kleine productiviteitsverbetering van 1,2% mag staan. De geplande verbouwing van het Stads kantoor en Raadhuis, die liefst 4,4 miljoen kost, zal hopelijk helpen aan verdere verbetering van de productiviteit.

Oproep tot samenwerking

Onze insteek als VVD is om de lasten voor onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk te beperken, zonder concessies te doen aan de kwaliteit van onze stad. We willen daarom een raadsbrede discussie aangaan over mogelijke alternatieve besparingen. Daar kiezen andere gemeenten, zoals Heerlen en Landgraaf, ook voor. Samen kunnen we werken aan een Kerkrade dat financieel gezond blijft, maar ook aantrekkelijk en leefbaar is voor iedereen. De begroting van 2025 biedt kansen en uitdagingen.

We hebben een gedeelde verantwoordelijkheid om keuzes te maken die recht doen aan de ambities van Kerkrade, zonder de druk op onze inwoners en ondernemers onnodig te vergroten. Wij zullen kritisch blijven op elke euro die wordt uitgegeven en zoeken naar mogelijkheden om Kerkrade nog beter te maken. Vandaar dat wij vanmiddag een amendement 'Dempen OZB verhoging' indienen. In dit amendement wordt voorgesteld de voorgenomen OZB-verhoging te dempen tot maximaal het niveau van de indexatie (3,5%). De ontbrekende middelen die hierdoor ontstaan worden verkregen door een productiviteitsverbetering van de ambtelijke organisatie van 1,2% die een besparing oplevert van ca. 6 FTE, uitgaande van een gemiddelde personeelslast van de Gemeente Kerkrade.

Dank voor uw aandacht!

***Namens de fractie VVD Kerkrade,
Roger Creusen, fractievoorzitter.
Kerkrade, 13 november 2024***